

Z OBSAHU	Bůh nás stvořil, abychom byli nadějí pro druhé. Homilie papeže Františka	04
	Mučedníci komunismu: P. Zygmunt Kaczyński	05
	Fatima: První zjevení Panny Marie	06
	Hlas křesťanské Afriky. Rozhovor s teologem P. Paulinusem Odozorem	08

TRADICE OTCŮ

Z kázání afrického autora ze 6. století

Mluvili všemi jazyky. Tak se totiž Bohu tehdy líbilo ukázat přítomnost Ducha Svatého: ten, kdo ho přijal, mluvil všemi jazyky. Měli bychom si, nejmilejší bratři, uvědomit, že je to ten Svatý Duch, skrze něhož se rozlévá láska v našich srdcích.

A protože láska měla shromáždit Boží Církev v celém světě vjedno, mohl tehdy i jediný člověk, který přijal Svatého Ducha, mluvit všemi jazyky; a nyní těmi všemi jazyky mluví přímo sama jednota Církve vytvořená Duchem Svatým.

A tak řekne-li někdo někomu z nás: „Přijal jsi Ducha Svatého, jak to, že nemluvíš všemi jazyky?“ má se mu odpovědět: „Já přece mluvím všemi jazyky, protože jsem částí Kristova těla, to jest Církve, a ta všemi jazyky mluví. Vždyť co jiného tehdy Bůh naznačil přítomností Svatého Ducha, než že jeho Církev bude mluvit všemi jazyky?“ (...) Tímto zjevným zázrakem se naznačovalo, že se Církev v jazycích všech národů stane vskutku obecnou.

Proto oslavujte tento den s vědomím, že jste údy jediného Kristova těla. Jistě neslavíte marně, jestliže opravdu jste tím, co oslavujete, když totiž pevně lnete k Církvi, kterou naplňuje Pán svým Svatým Duchem a ke které se uprostřed rostoucího světa hlásí jako ke své; také ona se hlásí k němu. Jako pravý snoubenec neztratil svou snoubenku a nikdo mu nepodstrčil jinou.

Právě vám, kteří jste byli vybráni ze všech národů, abyste tvořili Církev Kristovu, vám údům Kristovým, tělu Kristovu a snoubence Kristově říká apoštol: *Snášejte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu Ducha spojení poutem pokoje.*

Foto: Flickr, Waiting for The Word (CC BY 2.0)

Duch lásky k Bohu a lidem

Slavností seslání Ducha Svatého každoročně vrcholí Velikonoční doba. A nemůže to ani být jinak. Duch Svatý je jakousi pečeti, završením, potvrzením Ježíšových slov a Božích příslibů. Tato slavnost nám dokazuje, že Bůh v Ježíši Kristu je pravdivý a věrný. Základem jeho Slova je stálost, co Bůh řekne a slíbí, to také naplní.

Slavnost Ducha Svatého nese v sobě, alespoň já to tak cítím, jakési tajemné vanutí, jakýsi vnitřní náboj, který sice není „vidět“, ale je velmi silně „cítit“. V prostoru, především v chrámech, kde se slaví, je možno vnímat bohatost, rozmanitost, tvořivost, řekl bych až dětskou hravost a radostnost, něco velmi jednoduchého, ale přitom úžasně dokonalého, přítomného, s jakýmsi osobním zájmem

o každého, kdo se v prostoru nachází. Duch Svatý, jak víme a vyznáváme, je charakteru osobního, není to „jen“ energie, síla, je živá Boží Osoba, nedílná součást Nejsvětější Trojice, Otce i Syna, je společenství, a má zájem o společenství, nejen uvnitř tajemství Božího života, ale i vně, v tomto světě, mezi námi, ve společenství Církve, věřících, každého z nás.

Vychází to vlastně z Boží podstaty, náš Bůh je Bohem společenství dokonale lásky, jestliže něco tvoří, koná, vychází to z něj, nemůže to zůstat osamoceno, nějakým způsobem izolováno či rezervováno do soukromí. Všimněme si darů a ovoce Ducha, jsou sice darovány ryze pro život jednotlivce, a jako jednotlivci se udělují, ale udělují se pro sdílení. Pro konkrétní

Dokončení na str. 2

Foto: Flickr, Chaoyue Pan (CC BY-NC-ND 2.0)

Sdělovat naději a důvěru v naší době

„Neboj se, protože já jsem s tebou“ (Iz 43,5). *Sdělovat naději a důvěru v naší době* – tak zní název poselství Svatého otce Františka k 51. Mezinárodnímu dni sdělovacích prostředků, který připadá na neděli 28. května. Papež v něm vyzývá, abychom bojovali proti zlovytku soustředovat se na „špatné zprávy“ a formovali naše způsoby komunikace důvěrou v semínko Božího království a v logiku Velikonoc. Celý text poselství najdete na <https://www.cirkev.cz>.

Církev.cz

Dokončení ze str. 1

život ve vztazích, ve společenství rodiny, manželství, Církve, jsou darovány pro vzájemné prožívání lásky, radosti, pokoje, moudrosti, rady, poznání, bázně Boží.

Jak máme být vděční našemu Bohu, že je takový, jaký je? Kdo v takového Boha věří, jej následuje a vyznává, nemůže být samotář, individualista a sobec. Život a láska ve společenství bratří a sester, ať už Církve, či světa je neodvolatelnou podmínkou. Kdo se blíží k Bohu, nutně se musí blížit i k lidem okolo sebe, sobecká zbožnost vytržená a oddělená od světa, potřeb konkrétních lidí, není ryzí, ba je falešná a neupřímná (Jak 1,27). Nechejme se obdarovat Božím životem, Boží láskou v darech Ducha Svatého, kdo mu otevře své srdce dokořán, jistě neodejde s prázdnou, vždyť náš Bůh je tak dobrý, bohatý a štědrý.

*P. Roman Janáč, CSsR
administrátor řk farnosti Frýdek*

Nový útok na křesťany v Egyptě

Nejméně 28 koptských křesťanů bylo zavražděno při útoku na autobus poblíž jihoegyptského města Minya. Mezi oběťmi jsou také děti, uvedly egyptské bezpečnostní síly. Dalších 25 lidí bylo při atentátu zraněno, z toho mnozí těžce. Jak sdělil mluvčí egyptského ministerstva zahraničí, koptové cestovali na pouť do kláštera sv. Samuela, vzdáleného necelých 220 kilometrů od hlavního města. Autobus přepadli neznámí ozbrojenci ve vojenských uniformách a začali po cestujících střílet, zatímco jeden z nich masakr filmoval. K atentátu došlo necelé dva měsíce po útoku na koptské kostely v Alexandrii a Tantě, které stály životy 48 lidí.

Káhírský kombonián otec Alberto Sanchez Vatikánskému rozhlasu řekl: „Tato situace vyvolá ještě větší neklid v křesťanské, ale také islámské komunitě. Naši muslimští bratři totiž těmito událostmi velmi trpí. Do celé egyptské společnosti se to promítne silnější nejistotou a nepokojem. Kromě strachu a napětí narůstá také nedůvěra – útok byl naplánován v předvečer ramadánu, a to je pro islámskou společnost tvrdá rána. Je to událost neslučitelná s jejím největším svátkem, kdy se má usilovat o bratrství, lásku, dialog a pokoj.“

Vrchní imám káhírské univerzity Al-Azhar odsoudil atentát z Berlína, kde vystoupil na evangelickém Kirchentagu. „Žádný Egyptan, křesťan ani muslim, s takovými činy nesympatizuje. Teroristé chtějí destabilizovat Egypt,“ prohlásil Al-Tajíb, který v závěru debaty na téma „Tolerance a mírové soužití“ požádal o minutu ticha za oběti tohoto útoku.

RaVat

Patriarcha Sako: V Iráku stále ještě zaznívají „nenávistná kázání“ proti křesťanům

Chaldejsko-katolický patriarcha Louis Raphael Sako lituje, že ve stínu vojenských operací na osvobození Mosulu z rukou teroristů z Islámského státu se v mešitách a v sociálních sítích stále ještě objevují „nenávistná kázání“ proti křesťanům, Židům a Mandejcům, kteří jsou označováni jako nevěřící a s nimiž se musí zacházet tak, jak to dělají džihádisté. Ve svém prohlášení poukázal na to, že takovéto „plamenné projevy“ mohou rozdělit společnost a také vést k projevům „islamofobie“.

Tato „nenávistná kázání“ ohrožují národní jednotu v Iráku, protože křesťané jsou stále nedílnou součástí iráckého národa. Kromě toho předkové mnoha dalších současných Iráčanů sdíleli víru v Krista. Patriarcha Sako vyzývá náboženské představitele a státní orgány, aby přijali opatření proti všem projevům „náboženské nesnášenlivosti“.

V rozhovoru pro časopis Papežských misijních děl *Alle Welt* patriarcha zdůrazňuje, že právě probíhající osvobozování Mosulu sjednocuje všechny Iráčany ve společné aktivitě proti Islámskému státu. To by podle něj mohlo nakonec být podnětem pro národní usmíření. Sako poukázal na to, že existují i takoví muslimští učenci, kteří se pokoušejí vykládat korán nově. „Ale stále ještě se na veřejnosti vyjadřují nesměle – ze strachu, že ve svých řadách narazí na fanatiky, kteří neváhají použít násilí.“ Lze proto „bezpochyby mluvit o umírněných muslimech, ale ne o umírněném islámu“.

Kathnet

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Belgičtí biskupové proti veškerým formám eutanazie

Odpovědi na utrpení psychicky nemocných lidí, kteří jsou v terminálním stadiu, musí být blízkost a zajištění paliativní péče, nikoli jejich odhození. Píší o tom belgičtí biskupové v prohlášení, jímž absolutně odmítají veškeré formy eutanazie, která je v této zemi legální i pro lidi trpící psychickou poruchou. Oficiální stanovisko episkopátu bylo očekáváno od chvíle, kdy kongregace Bratří milosrdné lásky povolila provádění eutanazie ve svých nemocnicích.

Tato belgická kongregace (*Frères de la Charité de Gand*), založená v roce 1807 v Gentu, vede v Belgii pět psychiatrických klinik, které mají pět tisíc pacientů. Rozhodnutí svých belgických spolubratří odsoudil generální představený kongregace. Prohlásil, že je v rozporu s řádovým charismatem, označil je za nepřijatelné a vybídl biskupy k zaujetí jasného stanoviska. Belgický episkopát ve svém prohlášení píše, že si uvědomuje, jak obtížný a delikátní úkol leží na těch, kdo pečují o psychicky nemocné v terminálním stadiu. „I s vědomím nesmírného psychického utrpení i toho, že daný člověk může prožívat drama a nevidět perspektivy, potvrzujeme rozhodné odmítnutí veškerých forem eutanazie,“ píše belgičtí biskupové.

Zdůrazňují, že nejen křesťané, ale celá společnost se musí konfrontovat s otázkou, co nás skutečně činí lidmi, v čem spočívá pravý pokrok a kde leží hranice, které nikomu není dovoleno překračovat, protože bychom tak podkopávali základy naší společnosti. Vybízí také, aby byl dialog ohledně konce života veden s velkou obezřetností.

Eutanazie byla v Belgii legalizována v roce 2002. Během uplynulých čtyř let počet jejich případů vzrostl o 41 procent. Už tři roky je tu legální také eutanazie nezletilých.

RaVat

Rumunský parlament hlasoval pro klasickou rodinu

Rumunský parlament navzdory odporu homosexuální lobby a hlasitému protestu levicově liberálních médií a skupin samozvané „občanské společnosti“ kritizujících církev odhlasoval 9. května 2017 rozhodnutí, ve kterém se vyslovil pro klasickou rodinu a manželství tvořené mužem a ženou. Podnětem byla iniciativa zahájená rumunskou pravoslavnou církví, kterou podporují rozličné církevní organizace, a podpisová akce na politickou a ústavní ochranu klasického manželství a rodiny. „Koalice pro rodinu“ dokázala za dobu kratší než jeden rok získat tři miliony signatářů a stala se tak jedním z nejúspěšnějších občanských hnutí v postkomunistickém Rumunsku.

Skupiny levicových organizací již řadu let v Rumunsku bojují proti církvím, proti výuce náboženství ve státních školách, proti kaplím a křížům ve školách, nemocnicích a veřejných budovách. Homosexuální a potratářská lobby se opakovaně pokoušely prosadit legální potraty a „manželství“ homosexuálů jako lidská práva, „evropské hodnoty“ a západní výdobytky, přičemž takovéto impulzy stále znovu přicházejí i z Bruselu.

Zatímco řada členských států EU zavedla „manželství“ homosexuálů, rumunská poslanecká sněmovna tento vývoj rázně zastavila. 232 z 270 poslanců parlamentu hlasovalo pro to, aby v článku 48 ústavy bylo jasné uvedeno, že manželství je svazkem mezi mužem a ženou – doposud totiž byla v onom článku řeč jen o „manželech“. Další hlasování proběhne v Senátu jakožto druhé komoře. Změnu ještě musí potvrdit celonárodní referendum. Uzákonění „manželství“ homosexuálů je však již mimo diskusi. Občanský zákoník definuje manželství v článku 271 jako svazek mezi mužem a ženou. 87 procent populace náleží k pravoslavné církvi, méně než jedno procento tvoří ateisté, nevěřící či nábožensky nezačleněné osoby. EU se bude muset smířit s tím, že v Evropě jsou státy a národy, které se s přijetím do Evropské unie nevzdaly své víry.

Kathnet

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

Nacházíme se před Letnicemi. Mnozí se modlíme nověnu k Duchu Svatému. Pro síme za nové vylití jeho darů. Jak potřebujeme Božího Ducha. Jak potřebujeme dar moudrosti – světlo a vhled do toho, co se dnes děje. Kdo tomu porozumí?

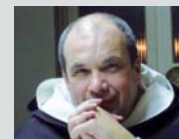
Manchester. Sportovní hala plná mladých lidí. Jsou spokojeni po koncertu oblíbené zpěvačky. A tu se jeden z nich odpálí. Je tam záměr: Zabít co nejvíce lidí. Umírá jich přes dvacet. Dalších dvacet bojuje v nemocnicích o život. Stovka dalších je zraněna a poznamenána. Některé rány zůstanou na těle i na duši. Kolik pláče a bolesti je v rodinách obětí? Nejmladší Saffie bylo osm let. Kolik hořkosti a hněvu je v myslích normálních lidí? Jaký to mělo smysl? Proč to vrah udělal?

Jak se ukazuje, vraždící mladík nebyl psychopat. Jeho rodina tvrdí, že nezastával radikální islám a že nepatřil k „Islámskému státu“. Vypadal normálně, a zatím připravoval masakr. Mluví se o tom, že je rozdíl mezi terorismem a islámem. Jistě je rozdíl mezi vyznavači islámu, kteří by nikoho nezabili, a těmi, kteří jdou cestou násilí. Obě skupiny se ale odvolávají na Korán, ctí Mohameda a považují se za ty pravé muslimy. „Islámský stát“ se ostře a veřejně ohradil, když se západní politici snažili sugerovat, že nemá s islámem nic společného. Vrah z Manchesteru nejednal z nějaké zvrácené nenávisti ke všem lidem. Jednal podle své bludné víry, že se zkaženým Západem je třeba bojovat se zbraní v ruce, a že když při tom sám zahyne, půjde rovnou do nebe. Byl muslimem, nebo ne?

V Koránu najdeme hodně mečových veršů vybízejících k násilí vůči nevěřícím – tj. nemuslimům. Mohamed, „nedotknutelný prorok“, se sám dopouštěl vražedného násilí vůči svým oponentům. Terorista najde oporu pro své činy v Koránu a u Mohameda. Umírněný muslim se zas může ve shodě s Koránem a Mohamedem radikalizovat.

Prosme proto Ducha Svatého i za obrácení muslimů ke Kristu – Božímu Synu.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP, rektor baziliky a strážce hrobu svatě Zdislavy

BŮH NÁS STVOŘIL, ABYCHOM BYLI NADĚJÍ PRO DRUHÉ

Homilie papeže při kanonizační liturgii bl. Františka a Hyacinty Martových ve Fatimě

Foto: Flickr, Catholic Church England and Wales © Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

„Na nebi se objevila (...) žena oděná sluncem“ – prohlašuje vizionář z ostrova Patmos v Apokalypse (Zj 12,1) a poznává, že byla v jiném stavu a měla porodit syna. Potom jsme v evangeliu slyšeli Ježíše, jak říká učedníkovi: „To je tvá matka“ (Jan 19,26–27). Máme Matku! „Tak krásná paní,“ komentovali to onoho požehnaného dne, 13. května před sto lety, cestou domů mezi sebou fatimští vizionáři. A večer se Hyacinta nedokázala udržet a vyjevila tajemství mamince: „Viděla jsem dnes Madonu.“ Viděli nebeskou Matku. Stejným směrem jako jejich oči se dívaly oči mnohých, ale... nespátily nic. Panenská Matka sem nepřišla, abychom ji viděli. Na to budeme mít celou věčnost, rozumí se, pokud dojdeme do nebe.

Ona však předpovědí a varováním před nebezpečím pekla, kam směřuje – často předkládaný i vnucovaný – život bez Boha a znesvěčující Boha v jeho stvoření, nám přišla připomenout Světlo Boha, který přebývá v nás a příkrývá nás, neboť – jak jsme slyšeli v prvním čtení, „dítě bylo uchváčeno do nebe k Bohu“

Pod Mariinou ochranou jsme ve světě ranními hlídkami, které dovedou kontemplovat pravou tvář Ježíše Spasitele, jež se zaskvěla o Velikonocích, a znovu objevit mladou a krásnou tvář Církve, která září, když je misijní, věrná, chudá na prostředky a bohatá láskou.

(Zj 12,5). A podle Luciiných slov se tři vizionáři nacházeli ve Světle Božím, které vyzářovalo z Madony. Příkryla je svým pláštěm ze Světla, které jí dal Bůh. Podle mínění a citění mnoha, ne-li přímo všech poutníků, je Fatima především tímto pláštěm Světla, který nás příkrývá tady stejně jako kdekoli jinde na Zemi, když se utíkáme pod ochranu Panenské Mat-

ky, abychom ji prosili, jak učí modlitba *Salve Regina*, „ukáž nám Ježíše“.

Matka naděje

Drazí poutníci, máme Matku. Přimknouti k ní jako děti prožíváme naději, která spočívá na Ježíši, protože „v síle nového života budou kralovat skrze jednoho, totiž Ježíše Krista, ti, kdo v hojnosti dostávají milost a dar ospravedlnění“ (Řím 5,17). Ježíš svým nanebevstoupením usadil vedle nebeského Otce naše lidství, které přijal v lůně Panenské Matky a které už nikdy neopustí. Upevněme jako kotvu naši naději v onom lidství umístěném na nebi po Otcově pravici (srov. Ef 2,6). Tato naděje ať je v životě nás všech vzpruhou! Nadějí, která nás nese neustále, až po poslední výdech.

V síle této naděje jsme se shromáždili tady, abychom poděkovali za nespočetná požehnání, kterých se nám z nebe dostalo během těchto sta let, která plynula pod pláštěm Světla, jež Madona, počínaje tímto Portugalskem oplývající nadějí, rozprostřela do čtyř rohů Země.

Pod pláštěm Marie se neztratíme

Díváme se na příklad svatých Františka a Hyacinty Martových, které Panna Maria uvedla do nezměrného moře Božího Světla a přiměla je, aby se klaněli Bohu. Odtud se jim dostávalo sil k překonávání protivenství a utrpení. Boží přítomnost se stala konstantou jejich životů, což se zřetelně projevuje úpěnlivou modlitbou za hříšníky a ustavičnou touhou být u „Ježíše skrytého“ ve svatostánku. Ve svých Pamětech sestra Lucie dává slovo Hyciantě, která těsně poté, co se jí dostalo vidění, říká: „Nevidíš plno ulic a cest a pole plná lidí, kteří pláčou hladem, protože nemají co jíst? A Svatého otce v kostele v modlitbě před Neposkvrněným Srdcem Panny Marie? A tolik lidí, kteří se s ním modlí?“ Děkuji, bratři a sestry, že jste mě doprovodili! Nemohl

jsem sem nepřijít, abych vzdal úctu Pannenské Matce a svěčil jí její syny a dcery. Pod jejím pláštěm se neztratí; z jejích rukou přichází naděje a pokoj, jež potřebují a které vyprošuji všem svým bratřím ve křtu a v lidství, zejména nemocným a postiženým, vězněným a nezaměstnaným, chudým a opuštěným. Nejdražší bratři, prosme Boha s nadějí, aby nám lidé naslouchali; a obračejme se k lidem s jistotou, že nás podporuje Bůh.

On nás totiž stvořil jako naději pro druhé, naději, která je skutečná a uskutečnitelná v každém životním stavu.

„Požadováním“ a „vyžadováním“ plnění povinností vlastního stavu (*List sestry Lucie*, 28. února 1943) tady nebe vyhláší skutečnou a všeobecnou mobilizaci proti lhostejnosti, která zmrazuje srdce a zhoršuje naši krátkozrakost. Nechceme být potracenou nadějí! Život může přežít jedině díky velkodušnosti jiného života. „Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek“ (Jan 12,24) – to řekl a uskutečnil Pán, který nás neustále předchází. Když procházíme křížem, on už jím prošel před námi.

Nevystupujeme tak na kříž, abychom našli Ježíše, nýbrž on se ponížil a sestoupil na kříž, aby našel nás, přemohl v nás temnoty zla a přivedl nás zpět ke Světlu.

Pod Mariinou ochranou jsme ve světě ranními hlídkami, které dovedou kontempletovat pravou tvář Ježíše Spasitele, jež se zaskvěla o Velikonocích, a znovu objevit mladou a krásnou tvář Církve, která září, když je misijní, přívětivá, svobodná, věrná, chudá na prostředky a bohatá láskou.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)*

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

P. Zygmunt Kaczyński

Podobně jako v dalších zemích střední a východní Evropy docházelo v Polsku v období komunismu k zatýkání a věznění katolických duchovních i laiků. Někteří z nich během vyšetřování tajnou policií či ve vězení zemřeli. Dnes přinášíme portrét významné osobnosti, otce Zygmunta Kaczyńského, který byl známým knězem, ale také úspěšným publicistou a politikem.

Narodil se 15. října 1894 v obci Kaczyn Stary na severovýchodě Polska v rolnické rodině. V letech 1902–1910 studoval na gymnáziu ve Varšavě a zde také po maturitě vstoupil do kněžského semináře. Od roku 1914 studoval na Katolické teologické akademii v Petrohradě a zaměřoval se na problematiku církevního práva. V době první světové války byl činný v charitativní organizaci v Rusku a na území dnešního Finska, kdy pomáhal zdejším obyvatelům postiženým válkou. Po vzniku polských vojenských jednotek na východě v nich působil jako osvětový instruktor a měl na starost také polské sirotčince. V roce 1917 se vrátil do vlasti a působil v dělnických křesťanských odborech. Po vzniku samostatného polského státu se stal poslancem parlamentu a působil v pravicových křesťanských politických stranách. Během polsko-ruské války byl kaplanem polských jednotek. Po Pilsudského převratu v roce 1926 rezignoval na své politické aktivity v par-

P. Zygmunt Kaczyński. Foto: Wikimedia Commons

lamentu. Více se věnoval činnosti mezi dělnictvem, v křesťanských odborových svazech, v mládežnických organizacích a především publicistické činnosti (časopisy *Pracownik Polski*, *Nowe Życie a Rzeczpospolita*). Ve 30. letech byl nadále stoupencem křesťanské politiky a usiloval o sjednocení křesťanských stran, k čemuž došlo po vzniku Strany práce v roce 1937. V roce 1930 ho jmenovala biskupská kon-

ference ředitelem katolické tiskové agentury v Polsku a v roce 1935 se stal kanovníkem varšavské kapituly.

V emigraci

Po vypuknutí druhé světové války a útoku nacistů na Polsko působil v Občanském výboru obrany Varšavy a následně ve výboru občanské války. Koncem září byl zraněn a těsně unikl zatčení gestapem, které provádělo razii v oblasti Varšavy, kde se léčil. Z obavy před uvězněním a na výzvu exilového premiéra Vladislava Sikorského emigroval přes Maďarsko a Balkán do Itálie. V březnu 1940 byl přijat na audienci u papeže Pia XII., jemuž předal zprávu o kritické situaci Církve v Polsku. Poté odjel do Francie a následně do Velké Británie, kde působil v polských exilových strukturách. Pracoval jako kaplan prezidenta Vladislava Raczkievicze, v exilové vládě V. Sikorského vykonával funkci viceministra na ministerstvu informací a dokumentace, v následném ka-

binetu premiéra Stanisława Mikołajczyka řídil resort Náboženských vyznání a veřejné osvěty, přičemž aktivně podporoval vznik polských škol v zahraničí a podařilo se mu získat podporu pro vznik polských kateder na univerzitách v Oxfordu, Londýně a St. Andrews. V dubnu 1943 po oznámení o nálezu hrobů polských důstojníků v Katyni předložil žádost o prošetření této záležitosti výboru Mezinárodního Červeného kříže.

„Reakcionářský aktivista“

Po pěti letech se vrátil v září 1945 do vlasti a brzy se zapojil do veřejného života. Angažoval se opět v politickém dění a udržoval kontakty s čelnými politiky nekomunistických stran – předsedou Strany práce Karolem Popiolem a místopředsedou vlády Stanisławem Mikołajczykem, vůdcem Polské lidové strany. Není divu, že byl komunisty už tehdy vnímán jako „reakcionářský aktivista polské katolické církve“. V roce 1946 vystoupil ze Strany práce a snažil se iniciovat vznik nové křesťanské strany. Zároveň působil v duchovní správě – od roku 1946 byl proboštem ve farnosti Všech svatých ve Varšavě a zasloužil se obnovu zdejšího kostela, poškozeného za války. Také figuroval jako právní expert při jednáních mezi zástupci Církve a státu a byl činný v tiskovém apoštolátu – pracoval jako šéfredaktor v církevním periodiku *Tygodnik Warszawski*, tiskovém orgánu varšavské metropolitní kurie. Tento týdeník se snažil reagovat na složité otázky

doby a ukazovat věřícím kritické pohledy na současnost. Otec Kaczyński se musel často potýkat se zásahy cenzury. Jeho snahu stát se opět ředitelem katolické tiskové agentury zablokovaly státní úřady, ovládané už stoupenci komunistického režimu.

Ozvěte se za měsíc

Jako aktivní politik, katolický publicista a kněz se brzy ocitl mezi osobami nepohodlnými nově etablovanému režimu. Byl zatčen spolu s dalšími pěti členy redakční rady *Tygodniku Warszawského* 31. srpna 1948 orgány Úřadu bezpečnosti (polská obdoba StB), které provedly razii v redakci i v bytech žurnalistů. Po týdenních výsleších byl propuštěn s tím, že musí zachovávat mlčenlivost o průběhu vyšetřování a pravidelně se hlásit na policii. Následně byl opakovaně vyslýchán a musel se 2–3x týdně hlásit bezpečnostním úřadům. O výsleších a sledování aktivit Církve informoval otec Kaczyński i své představené, biskupa Z. Choromaňského i primase S. Wyszyňského. Následně byl znovu 26. dubna 1949 zatčen. Tentokrát byl vyslýchán v souvislosti se svou prací v Katolické tiskové agentuře, svým politickým kontaktům, správě církevního majetku a financí. Na dotazy jeho rodiny i Církve o vývoji jeho kauzy a důvodech věznění odpovídala vojenská prokuratura stereotypně: „Proším, ozvěte se za měsíc.“ 28. srpna 1951 byl otec Kaczyński odsouzen krajským vojenským soudem ve Varšavě na 10 let odnětí svobody

za velezrádnou činnost, kdy měl usilovat o politický převrat a odstranění lidově-demokratického režimu. Byl vězněn ve věznicích ve Varšavě. Dle svědectví spoluvězňů se choval velmi statečně. Když se ho pracovníci Úřadu bezpečnosti snažili získat ke spolupráci, odmítl je. Následně byl za trest na několik měsíců přerazen do temných podzemních cel a v noci buzen světlem. K ostatním vězňům se choval přátelsky, dělil se s nimi o jídlo i cigarety, učil je angličtinu, společně se s nimi modlil a povzbuzoval je na duchu.

13. května 1953 zemřel ve vězení, dle oficiální verze na infarkt. Před smrtí jej zaopatřil spoluvězeň kněz Edward Kania. Příčiny jeho smrti dnes vzhledem k panujícím pochybnostem prošetřují historikové z Institutu Pamięci Narodowej. Ještě na začátku května jej ve věznici ve Varšavě-Mokotově navštívila jeho sestra, která marně usilovala o jeho propuštění. Na rozloučenou jí otec Kaczyński řekl: „Neboj se, já se nenechám zlomit. Jsem tu potřebný pro ty, kteří už padají.“

V roce 1958 byl jeho soudní rozsudek zrušen a P. Kaczyński byl rehabilitován. Jeho symbolický hrob se dnes nachází na vojenském hřbitově ve Varšavě na Powązkach.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

FATIMA: PRVNÍ ZJEVENÍ PANNY MARIE

Fatimští pasácci Lucie, František a Hyacinta se vlivem vidění anděla a působením Boží milosti vnitřně proměňovali. Tak byli připraveni na zjevení Panny Marie, z nichž první se uskutečnilo 13. května 1917.

Dva cykly zjevení

Po prvním zjevení Panny Marie v květnu 1917 následovalo pět dalších zjevení, s jednou výjimkou vždy třináctého dne měsíce. Těchto šest zjevení můžeme rozdělit do dvou cyklů: na první cyklus tří prvních zjevení, která obsahují samotné

Mariino poselství, a na druhý cyklus tří zbývajících zjevení, jež jsou spíše nebeským zpečetěním tohoto poselství. Proto je příznačné, že první cyklus vrcholil 13. července 1917 odhalením trojího fatimského tajemství a druhý cyklus 13. října téhož roku velkým slunečním zázrakem.

Paní zářící víc než slunce

Vraťme se však k 13. květnu 1917: Toho dne byla neděle, takže Lucie, František a Hyacinta šli nejprve na jitřní mši svatou do vedlejší vesnice Boleiros, která byla sloužena již v 6 hodin. Po návratu domů a snídani vyrazili se svými dvěma stá-

dy na pastvu. Cestou se na návrh Lucie rozhodli, že tentokrát půjdou do Cova da Iria (Údolí míru), kde Luciiny rodiče měli malé pole se zeleninou.

Poté, co pojedli svačinu, pomodlili se růženec a vyhnali ovce na vrcholek kopce, aby je odehnali od pole, začali si hrát. Dali se do stavby zídky kolem jednoho keře. Najednou je vyděsilo něco, co pokládali za blesk. Pohlédli na oblohu, ale ta byla bezmračná a zcela jasná. Přesto si z obavy před bouřkou pomysleli, že se bude lepší, když se vrátí domů. Když sestupovali s ovci ze svahu, viděli další blesk. Zastavili se proto u velkého dubu a několik kroků před sebou uzřeli nad malým, asi metr vysokým doubkem „Paní oděnou v bílém šatě, zářící víc než slunce; vycházelo z ní jasnější a intenzivnější světlo, než jaké rozlévá křišťálový pohár plný čisté vody, prosvěcovaný nejjasnějšími slunečními paprsky.“¹

Foto: Flickr, Krisztina.Konczos (CC BY-SA 2.0)

Nebeský rozhovor

Děti se plny údivu ocitly uvnitř světla, které vycházelo z Paní. Ta jim řekla: „Nebojte se! Neublížím vám.“ Lucie se jí zeptala: „Odkud přicházíte?“ „Přicházím z nebe,“ zněla prostá odpověď. „A co si ode mne přejete?“ „Přišla jsem vás požádat, abyste sem přicházeli po šest příštích měsíců třináctého dne vždy ve stejnou hodinu. Pak vám řeknu, kdo jsem a co chci. Pak se sem vrátím ještě po sedmé.“² „Přijdu i já do nebe?“ „Ano.“ „A Hyacinta?“ „I ona.“ „A František?“ „I on; ale bude se muset pomodlit ještě mnoho růženců.“

Pak si Lucie vzpomněla na své dvě kamarádky, které se učily tkát u její nejstarší sestry a nedávno zemřely. Nejprve se zeptala na první, jež zemřela asi v 16 letech: „Je Marie das Neves už v nebi?“ „Ano.“ Pak se dotázala na druhou, která zemřela v 18 či 20 letech: „A Amalie?“ „Zůstane až do konce světa v očistci.“³ Paní pak řekla: „Chcete se obětovat Bohu a snášet všechna utrpení, která na vás sešle, na smír za hříchy, jimiž je uražen, a jako prosbu za obrácení hříšníků?“ „Ano, chceme.“ „Budete tedy muset hodně trpět, ale milost Boží vás bude posilovat.“

Boží světlo

Po těchto slovech Paní rozevřela dlaně, z nichž vyšlo na děti intenzivní světlo.

Lucie popisuje, co to v nich způsobilo: „Proniklo nám to do hrudi a do hlubin duše, takže jsme se viděli v Bohu, který byl tím světlem, mnohem jasněji, než bychom se mohli vidět v nejlepším zrcadle. Z vnitřního popudu, který jsme pocítili, jsme padli na kolena a v duchu jsme opakovali: „Nejsvětější Trojice, klaním se ti. Můj Bože, můj Bože, miluji tě v Nejsvětější svátosti.““⁴

V bouřích naší doby se nechme stále zaštiťovat, chránit a vést mateřskou a láskyplnou pomocí Velké vítězky všech Božích bitev.

Panna Maria pak dodala: „Modlete se každý den růženec, abyste vyprosili světu mír a konec války.“ Potom se začala pomalu vznášet do výše, až zmizela. „A světlo, které ji obklopovalo, jako by otevíralo cestu do nebeské klenby.“⁵ Tím se také vysvětluje to, co děti vnímaly na počátku: nebyly to ve skutečnosti blesky, ale odraz blížícího se světla, obklopujícího Pannu Marii. Po ukončení zjevení si děti již nehrály. Byly zcela pohrouženy do obsahu zjevení. Hyacinta se občas ne-

dokázala udržet a nezvolat: „Ó, jaká překrásná Paní!“

Biskupské svěcení Pia XII.

Ve chvílích, kdy se ve Fatimě odehrávalo toto zjevení Panny Marie, papež Benedikt XV. v Sixtinské kapli v Římě světil na biskupa Mons. Eugenia Pacelliho, tj. budoucího papeže Pia XII., který byl jmenován novým apoštolským nunciem v Bavorsku. Boží prozřetelnost, která řídí běh lidských dějin, tak chtěla nerozlučně spojit Fatimu a papeže Pia XII. Samotný Pius XII. poukáže později na toto spojení a řekne: „jako by nám nejmilosrdnější Paní chtěla ukázat, že v bouřích naší doby (...), uprostřed jedné z největších krizí světových dějin, se máme nechat stále zaštiťovat, chránit a vést mateřskou

¹ «Vzpomínka čtvrtá», II, 3. In: *Sestra Lucie hovoří o Fatimě*. Fátima: Secretariado dos Pastorinhos, 1994, s. 163.

² Toto sedmé zjevení se dostalo samotné Lucii 16. července 1921 v předvečer jejího odchodu z Fatimy.

³ Není nutné to brát doslova. Může to mít význam dlouhého pobytu v očistci. Tato Luciina kamarádka se zapletla s jedním mužem. Hříchu před smrtí jistě litovala, ale už neměla čas odčinit za něj tresty.

⁴ Tamtéž, s. 164.

⁵ Tamtéž.

a láskyplnou pomocí Velké vítězky všech Božích bitev.“

Po zjevení

Podobně jako při zjevení anděla František jen viděl, Hyacinta viděla a slyšela a Lucie viděla, slyšela a mluvila. Když děvčata vyprávěla Františkovi, co Panna Maria řekla, „byl šťasten a radoval se z příslibu, že přijde do nebe. Zkřížil ruce na prsou a zvolal: „Ah, Panno Maria! Budu se modlit tolik růženců, kolik budeš chtít!“⁶ A pak se jich skutečně mnoho modlil. Jednoho dne také řekl: „Měl jsem velkou radost, když jsem viděl anděla, ale daleko raději jsem viděl

Pannu Marii. A největší radost jsem měl, když jsem viděl Spasitele ve světle, které na nás Panna Maria seslala. Mám Pána Boha tolik rád! Ale on je tak zarmoucen kvůli tolika hříchům! Nesmíme se dopustit žádného hříchu.“⁷ Podobně i Lucie a Hyacinta se podle Mariiných výzev velmi modlily a různě obětovaly.

I když Matka Boží nedala dětem příkaz o mlčenlivosti, dohodly se, že o zjevení zachovají tajemství. Avšak Hyacinta nemohla v sobě zadržet, čeho byla plna, a ještě téhož dne doma o vidění mluvila. Zpráva o něm se pak samozřejmě rychle rozšířila a do Cova da Iria začali přicházet první poutníci. Zvláště Lucie zažívala

krušné chvíle, protože její matka si myslela, že lže, a tak si dělala násilí svému mateřskému srdci a chovala se k své dceři tvrdě. I ostatní příbuzní se jí posmívali. Lucie však vše obětovala Bohu.

fr. Štěpán Maria Filip OP

P. Lect. PhDr. Štěpán Maria Filip OP, Th.D., vyučující na CMTF UP v Olomouci a na Angeli-ku v Římě

⁶ «Vzpomínka čtvrtá», I, 4. Tamtéž, s. 131.

⁷ Tamtéž, s. 131–132.

HLAS KŘESŤANSKÉ AFRIKY

Rozhovor s nigerijským teologem P. Paulinusem Odozorem

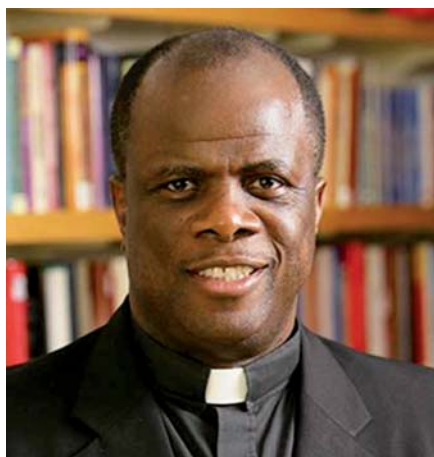
Koncem března proběhla v Římě konference „Africká křesťanská teologie: Vzpomínky a poslání pro 21. století“. Jejím cílem bylo zprostředkovat hlas Afriky celému světu. Přinášíme rozhovor s jejím organizátorem otcem Paulinusem Odozorem, nigerijským teologem, který přednáší na univerzitě Notre Dame.

Organizujete setkání duchovních, teologů, aktivistů, laiků a studentů. Jde o myšlenku pozvat zástupce celé katolické církve v Africe?

Ano, právě o to jsme se pokusili. Abyste mohl vést kvalitní rozhovor, musíte se pokusit oslovit všechny typy lidí v rámci společenství. Snažili jsme se oslovit lidi, kteří reprezentují různé hlasy a různé segmenty společenství, pozvat je na setkání, aby nám řekli o své církvi, diskutovali o ní, aby se zajímali o její budoucnost, radovali se z jejich úspěchů a řekli nám, co by církev mohla dělat lépe, aby bylo Kristovo evangelium v Africe více známo a aby se Afrika stala lepším místem.

Kdo je cílovou skupinou? Je to samotná křesťanská komunita v Africe, nebo si přejete, aby byl hlas Afriky slyšet i v ostatní části církve?

Obojí. Tyto rozličné segmenty křesťanské komunity v Africe a jejich vzájemný

P. Paulinus Odozor. Foto: <https://www.lifesitenews.com>

dialog je jednou součástí konference. Ale je také pravda, že přijíždíme do Říma záměrně, protože zde se setkává křesťanský svět. Lidé, kteří třeba nemají možnost cestovat po Africe, mohou přijet a setkat se zde s ostatními. Snažíme se zajistit, aby tu byla přítomna africká realita.

Víte, že něco takového má svá rizika. Musíte být připraveni na to, že se budete bát špinavé prádla na veřejnosti. Je to odvážné rozhodnutí, ale co jiného můžeme dělat? Chce-li být Afrika brána jako partner vážně, musí být sama k sobě upřímná. Nechceme přece, aby lidé slyšeli jen to, jaké báječné věci děláme. Chceme také, aby slyšeli i o tom hrozném, co děláme, a o věcech, které neděláme dobře.

Chceme také, aby se ostatní lidé podívali na to, co se v Africe děje. Část účastníků konference, které jste nezmínil, je skupina lidí, kteří nejsou Afričany, ale o Afriku se zajímají... Africká církev není uzavřena do sebe, ale je to církev, která chce projevovat svou katolicitu, chce být církví způsobem, jenž je jí vlastní, ale „Církvi“ spojenou s ostatními církvemi na světě.

Řekl jste, že musíte být ohledně Afriky realističtí. Co je podle vás největším pří-

nosem církve v Africe a na čem je třeba nejvíce pracovat?

Největší devizou jsou lidé, živí lidé od Johannesburgu až na druhý konec Afriky. Jsou to lidé, jejich víra. Kdykoli mám pocit, že ztrácím víru, musím sehnat peníze na letenku do mé vlasti v Africe! A vracím se osvěžený, i liturgicky, celkově.

Ale africké křesťanství také čelí mnoha problémům. Africký katolicismus čelí problémům, jako je letniční hnutí a podobně. Samotné africké křesťanství není příliš hluboce zakořeněné, a to nejen v kultuře, ale ani v evangeliu. Dalo by se říci, že to není zvláštností Afriky, že na tento problém narazíte všude, ale Afrika má svůj vlastní druh těchto problémů. Nezapomínejte, že se jedná o mladé církve.

Je tu také otázka institucionální podpory církve v Africe. Učím na Notre Dame, ale v Africe nemáme podobnou školu, jako je Notre Dame. Spojené státy mají několik stovek katolických škol a univerzit a Afrika takovéto instituce potřebuje. První evangelizace proběhla, ale potřebujeme druhou vlnu, která bude institucionálním a intelektuálním úkolem. Když se scházíme na takovéto konferenci, je to náš malý příspěvek k tomuto úsilí. Musíme dát africkému křesťanství a africkému katolicismu důkladné myšlenkové zázemí, důkladný teologický základ, a chceme zjistit, co můžeme dělat tvář v tvář tomuto problému.

Jak se církev v Africe liší od církve na Západě. Právě teď Západ zachvátila diskuze o Amoris laetitia a konkrétně otázka, zda rozvedení a znovu sezení katolíci mohou přistupovat ke svatému přijímání. Je o tuto problematiku v Africe zájem? Problémem Západu je to, že záležitosti zužuje a takto celý text degraduje na jednu nebo dvě otázky. Když jsem znovu pročetl *Amoris laetitia* – a četl jsem ji cestou sem v letadle –, byl jsem ohromen jejím neuvěřitelným bohatstvím. My v Africe se někdy díváme tomu, jak si katolicismus na Západě vybere jenom jediný problém a zabývá se jím, místo aby hleděl na celý kontext. Je to hrozné, a to může být nechutné... i v případě, že probíhá debata o rozvedených a znovu sezených katolících a přijímání, neměla by se vytrhávat z kontextu.

Foto: Flickr, Jeremy Weate (CC BY-NC 2.0)

A tento konkrétní bod – zda může přijímat eucharistii člověk, který se rozvede a uzavře nové manželství mimo církev – je pro církev v Africe problémem?

Není, protože jsme jej už dávno vyřešili. Nemůže přijímat eucharistii.

A všichni s tím souhlasí?

Všichni s tím souhlasí.

Problémem Západu je to, že záležitosti zužuje a celý text *Amoris laetitia* degraduje na jednu nebo dvě otázky. Když jsem ji znovu pročetl, byl jsem ohromen jejím neuvěřitelným bohatstvím.

Platí to pro celou Afriku? Byla by v Jihoafrické republice odpověď stejná jako například v Nigérii?

Myslím, že ano. Naším problémem v Africe v zásadě nejsou rozvody, nové sňatky a katolíci přijímající svátosti. Naš problém souvisí s mnohoženstvím, polygamií rodinami a tak dále. Půjdete-li do běžných farností ve většině Afriky, zjistíte, že lidé, kteří se nacházejí v situaci, o které mluvíte, by nepřistoupili k přijímání, protože akceptují, že existují určitá pravidla. Toto problém není, zejména vzhledem k tomu, že lidé mají nyní možnost nechat své manželství posoudit

a zjistit, zda bylo uzavřeno platně. Pokud bylo uzavřeno platně... pak mají smůlu!

Vadí vám, když lidé mluví o církvi v Africe, jako by byl celý kontinent úplně stejný? To je v pořádku, existují společné rysy.

A na závěr, jak afričtí katolíci smýšlejí o papeži Františkovi?

Milují ho. Prostě ho milují. Přáli bychom si však, aby nás častěji navštěvoval!

To, co se Afričanům na Františkovi líbí, je jeho prostota, jeho upřímnost... víte, tento člověk je pastýřem a jde k jádru věci, jak to pastýři dělají. Nepoužívá vždy učený teologický jazyk, ale to je vlastnost dobrých pastýřů, protože vědí, jak mluvit s lidmi. Nemusí se vám vždy líbit to, co dělají, ale respektujete jejich záměr přiblížit lidem Krista a jednat tak, aby evangelium lidem pomáhalo.

My teologové můžeme hodiny diskutovat o tom či onom, a je to v pořádku, za to jsme placeni, ale jeho lidé milují.

Předpokládáme, že papež František přijede do Nigérie a zastaví se v Lagosu. Jak velký zástup by ho tam uvítal?

Miliony lidí...

Filipínci v lednu 2015 vytvořili v Manile rekord, neboť se setkání s papežem účastnilo šest milionů osob.

My je můžeme překonat!

John L. Allen Jr., Ines San Martin
<https://cruown.com>
Přeložil Pavel Štíčka

NÁVRAT JE TĚŽŠÍ NEŽ ÚTĚK

Podarí se udržet přítomnost křesťanů v Iráku?

Obřad na zahájení rekonstrukce syrsko-katolického kostela v Karakoši. Foto: <http://www.kirche-in-not.de>

Malá a nenápadná jako mladý olivový stromek – tak začíná nová výstavba vesnic na irácké plošině Ninive. Olivový stromek je dárek na uvítanou pro první navrátilce do oblasti, kde dříve žili většinou křesťané. „Přejeme vám, abyste znovu zapustili kořeny ve své staré vlasti,“ říká navrátilcům Dr. Andrzej Halemba, specialista na Střední východ organizace „Církev v nouzi“, na setkání v syrsko-katolickém kostele v Karakoši poblíž Mosúlu, kolem něhož stále ještě zuří boje. Dr. Halemba je předsedou Komise pro výstavbu, v níž jsou zastoupeni syrští pravoslavní, syrští katolíci a chaldejští katolíci.

Pozůstatky teroru a zkázy

Tato ekumenická spolupráce je velmi potřebná: svědčí o tom místo, na němž se má výstavba zahájit. Ohořelý zdi Božího domu, provizorně odklizené trosky, poškozená střecha: to jsou němí svědkové teroru a zkázy, které zde za sebou nechali bojovníci tzv. Islámského státu.

V chrámové lodi sedí na plastových židličkách někteří ze svědků, kteří mohou vyprávět o pekle, jímž si prošli od srpna 2014. Když se tehdy přiblížily

islámské jednotky, propadli křesťané panice a dali se na útěk. Jedním z nich je sedmašedesátiletý Habíb Jusif Mansúr, který pochází ze sousední obce Karemlaš: „Po půlnoci jsme vyrazili. Všechno jsme tu nechali. Ta bolest a ten strach byly nepředstavitelné.“

Naděje iráckých křesťanů je malá a křehká jako olivový strom. Ale roste každým dnem.

Vrátit se, nebo ne?

Jediná možnost úkrytu pro Habiba, jeho rodinu a dalších 130 tisíc křesťanů z planiny Ninive byla v autonomní oblasti Kurdistan na severu Iráku. Habib vypráví: „Po celodenním pochodu jsme dorazili do hlavního města Irbílu. Spali jsme pod širým nebem, později v tábore, který zorganizovala jedna z křesťanských církví, nebo v bytech, které jsme si pronajali a kde se tucty lidí dělilo o malý apartmán. Odtud jsme sledovali vývoj bojové situace ve staré vlasti. Když v prosinci 2016 osvo-

bodily naše město vládní jednotky a Pešmergové, byli jsme skeptičtí: vydrží mír? A co když se Islámský stát vrátí?“

Jedna z anket, které uspořádala „Církev v nouzi“ mezi uprchlíky, mluvila jasně: jen něco přes 3 % dotázaných se tehdy chtělo vrátit. Na začátku března tohoto roku byla odpověď zcela jiná: 41 % se chtělo vrátit, dalších 46 % o tom vážně uvažovalo. Ale kameny na této cestě jsou těžké, jak připouští syrsko-pravoslavný arcibiskup Timothy Mosa Alšamany z kláštera Mar Mattai. „Návrat do vlasti je ještě těžší, než byl útěk.“ Stopy zpuštění se táhnou celou křesťanskou oblastí.

Abyste popsala rozsah zkázy a potřebu nové výstavby, provedla „Církev v nouzi“ průzkum. Místní kněží zaměnili sutany za montérky, vyhnuli se také spolupracovníci Církve, aby zmapovali škody a z katalogizovali je. Uplatnila se i satelitní technika. Rozsah budí děs, který naplnil obyvatele, když hodiny, později dny prohledávali své domovy: přes 12 tisíc obytných domů ve dvanácti obcích kolem Mosúlu je poškozených, 669 je zničeno do základu. Tak jako u Habíba: „Obýval jsem s rodinou dvoupatrový dům. Ten byl rozstřílen a srovnán se zemí.“

V Kristu máme pevnou skálu

Přesto stovky rodin trvají na svém plánu zapustit znovu kořeny ve své vlasti. „Nechceme naslouchat hlasům těch, kdo nám berou odvahu a chtějí zabránit obnově,“ řekl katolický arcibiskup Mosúlu Johanna Petros Mouche. „V Kristu máme pevnou skálu, která nám dává naději. A jsme vděční, že nám stojí po boku „Církev v nouzi.“

Pomoc nekoordinuje jen Komise pro výstavbu, je už nastartovaná i rychlá pomoc. Nejen do Karakoše, ale i do vesnic Bartella a Karemlaš už najíždějí stavební stroje. Výstavba první stovky domů už je zajištěna. Je ale zapotřebí další pomoci: celkové náklady se odhadují na 250 milionů dolarů. Je potřeba 7 000 dolarů, má-li být poškozený dům zase obyvatelný; kompletní novostavba stojí 65 000

dolarů, vysvětluje Salar Boudach, generální vikář chaldejsko-katolické diecéze Alkoš v severním Iráku, který je také členem Komise.

Bude to obrovské úsilí. Nejde o nic více ani o nic méně než o udržení dvoutisícileté přítomnosti křesťanů v Iráku. Obchodní vedoucí „Církve v nouzi“ Johannes Heereman ze Zuydtwycku říká: „Stojíme před obrovským úkolem. Musíme udělat všechno pro to, aby se křesťané a další menšiny mohli vrátit do svých domovů

a aby bylo znovu nastoleno mezinárodní právo. O to se bude pokoušet papežská nadace společně s politickými institucemi a dalšími humanitárními organizacemi.“

„Naděje iráckých křesťanů je malá a křehká jako olivový strom. Ale roste každým dnem,“ zdůrazňuje lékařka Azhaar Naissan Saqatová, jež pochází z Karkoše a tři roky strávila v uprchlickém táboře v severním Iráku.

Kathnet
Přeložila -mf-

Informace o tom, jak přispět na aktivitu organizace „Církev v nouzi“ v Iráku, najdete na <http://www.kirche-in-not.de>.

V České republice organizuje pomoc potřebným v Iráku Charita ČR:

<http://svet.charita.cz/pomahejte-s-nami/charita-pro-irak/>

Přispět je možné zde:

č. ú. 55660022/0800, VS 180

DMS CHARITASVET 30

na číslo 87 777

JE JEŠTĚ NĚKDO KATOLÍKEM?

Je katolictví pouze jakousi symbolikou lidských zájmů, srovnatelnou s jinými náboženskými tradicemi? Nebo nabízí zvláštní spojení s Bytostí Nejskutečnější, již musíme klást na první místo?

Bůh je nejskutečnější bytostí. Naše náboženství se tedy týká toho, co přijímáme jako to nejskutečnější. Je nejzákladnějším porozuměním světu, jemuž se všechny naše ostatní pohledy musí přizpůsobit.

To ale skýtá problém. Podle všeho se totiž zdá, že katolíci mají zcela základní porozumění světu naprosto stejné jako ostatní lidé. V opačném případě bychom se od ostatních lidí museli odlišovat svými myšlenkami i činy, což se vesměs neděje. Alespoň podle průzkumů veřejného mínění a podle toho, co mnoho z nás shledává u sebe samých.

Tajemství děsivé a fascinující

V podstatě je to domněnka i Johna Allena, vzdělaného, soudného novináře. Allen připomíná Rudolfa Otta, který – jak známo – popsal náboženský cit jako *mysterium tremendum et fascinans*, „tajemství děsivé a fascinující“. Budme však upřímní – tímto způsobem větší na katolíků tajemství nezakouší. Místo toho, dodává Allen, se Církev na praktické rovině zabývá v podstatě pouze každodenními zájmy, jakými jsou třeba společenství, politika a charitativní činnost. To všechno jsou sice chvályhodné cíle, ale v žádném případě nejsou zájmy jedinečnými. Allen dále mluví o boho-

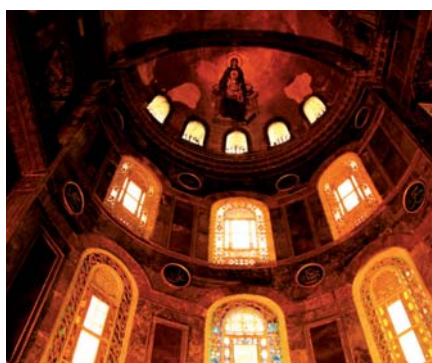

Foto: Flickr, np&dijewell (CC BY 2.0)

službě a nauce. Bez onoho momentu *mysteria* postrádá obojí svůj referenční rámec a stává se pouze koníčkem na volný čas. Dodává však, že existují katolíci, kteří chtějí více. Popisuje je nicméně jako „hledáče zázračného štěstí“, jako ty, kdo hledají znamení, divy a zázraky na každém rohu. Z jeho pohledu připomínají spíše pátrače po mimozemšťanech než mystiky nebo světce.

Nikdo, nebo všichni?

Zdá se tedy, že z větší části dnes buď není katolíkem nikdo, protože katolíci se nijak neliší od zbytku společnosti, nebo jsou naopak všichni lidé stejně dobrými katolíky, protože absence křtu na věci nic moc nemění.

Teorie „žádného katolíka“ má větší oporu v Písmu: „Nikdo není spravedlivý, ani jeden. Nikdo není rozumný, nikdo na Boha ani nedbá.“ (Řím 3,10–11) „Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kdo ji najdou.“ (Mt 7,14) „Spíše projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý [očividně kdokoliv, kdo má dost materiálních dober na to, aby k nim přilnul] do Božího království.“ (Mk 10,25) „Ale nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde?“ (Lk 18,8)

Toto vše zní dost neútěšně. Nelze se tedy divit, že mnoho lidí raději přistoupí na názor, že v jádru je katolíkem každý. Navíc tato pozice má úctyhodnou oporu: Karel Rahner zastával teorii o anonymních křesťanech, Hans Urs von Balthasar tíhl k univerzalizmu. Stačí ty dva spojit, upustit od akademických nuancí a z každého člověka je rázem katolický světec v rozpuku.

Katolictví lákavé a moderní

Zdá se také, že tento druhý pohled se v Církvi ujal. Dokládá to upadající zájem o konverze, odvrhnutí „proselytismu“, chvála ateistů, které jdou ruku v ruce se silným zdůrazňováním ekumenické a mezináboženské sounáležitosti. Ústřední myšlenkou je, jak se zdá, že je notně

omezené a potenciálně škodlivé klást takový důraz na nauku a dogmata, která nás rozdělují, když to, co nás spojuje (například společná lidskost) je o tolik větší a důležitější.

Kromě toho naši vlastní pastýři si přáli přinést katolictví „modernímu člověku“. To může znamenat mnohé, ale na praktické rovině to často znamená snahu učinit katolictví lákavé pro někoho s naprosto moderním chápáním světa. Takový člověk má na svět veskrze sekulární pohled, který vylučuje jakékoliv porozumění tomu, co je specificky transcendentní a zároveň dostatečně konkrétní na to, aby se dalo uvěřit podstatě zjevení. Úsilí o zesoučasnění víry (nebo alespoň to, jak se celá věc prezentuje až do té míry, kdy mají rozdíly skutečný dopad) se snaží popřít Boží jedinečnost a objektivitu. Bůh se tak vlastně stává bezobsažným referenčním bodem, nikoliv bytostí, již lze milovat celým srdcem, celou duší a celou myslí. Ježíš se pak stává nikoliv učitelem konajícím zázraky, ale někým, kdo nás vyzývá k tomu, abychom v současnosti činili totéž, co činil on ve své době.

S ohledem na současnost je pak třeba to, co Ježíš činil ve své době, interpretovat na základě současných zájmů. Takže „jednat jako Ježíš“ se stává otázkou bagatelizování práva, rituálu, tradice a dalších náboženských aspektů ve prospěch „následování ducha“ a „nesouzení“. V posledku to vede k tomu, že máme přijímat lidi právě takové, jací jsou. „Zesoučasněná radostná zvěst“ potom hlásá, že máme být duchovní, ale ne zbožní, a především tolerantní a inkluzivní. Víra se stává osobním naplněním, zlepšením sociální situace, jež je podmíněno rozlišováním s „otevřeným koncem“, které je těžce zatíženo současným pokrokářstvím.

Taková „víra v tento svět“ však není katolická ani za mák; není ani jedinečná. V důsledku toho názor „každý je stejně dobrý katolík jako kdokoliv jiný“ splývá s názorem, že „katolíkem není nikdo“. V každém případě se od sebe ti, o nichž předpokládáme, že katolíky jsou, a ti, o nichž předpokládáme, že katolíci nejsou, nijak zvlášť neliší.

Klérus, teologové a běžní věřící, které tento vývoj (a jemu podobné) zastihl, mají samozřejmě svůj vlastní pohled. Mohli

by také být schopni uvést zajímavé argumenty ve prospěch té které pozice. Přesto si myslím, že (na praktické rovině) všeobecné směřování ukazuje směrem, který jsem nastínil. Všeobecný účinek a tíhnutí se zdají být základní výzvou pro teologii, pastorační činnost a především pro to, jak každý z nás rozumí své víře a jak ji žije.

Pravda, a tedy i nauka jsou důležité

Zcela ústřední je to, že jsme živočichy rozumovými, takže pravda, a tedy i nauka, jsou důležité, zejména z dlouhodobého hlediska. Akvinský a Aristotelés nám říkají, že malá chyba na začátku narůstá

Tím nejpodstatnějším je to, co je nejskutečnější, a od toho Církev a ti, kdo milují Boha, nemohou být nikdy odděleni.

Foto: Flickr, tbirdcymru (CC BY-SA 2.0)

do obrovských rozměrů na konci. Z toho důvodu je zcela normální, že se rozdíly vyjasňují zároveň s tím, jak se rozvíjí tradice: jedná se o přirozený pokus „pochopit věci správně“. Budeme-li mít toto na paměti, nelze za známku pokroku považovat situaci, kdy se katolictví začíná vydávat naprosto opačným směrem, než jakým směřovalo dosud.

To, že se Církev v uplynulém půlstoletí snažila stále více a více zamlžovat rozdíly, je problém. Za příklad jsem si zvolil „anonymní křesťany“, plíživý univerzalizmus a rozvoj ekumenismu. Další příklad předkládá Jacques Maritain: „demokratická charta“, podle níž k „jednotě v dobrou“ není třeba „jednoty v pravdě“.

Může být taková pozice pravdivá? Lze-li společenská dobra zajistit bez konečného odkazu k nejzazší pravdě, protože dobré sklonky se šíří na základě vnitřního požadavku, proč by ke spáse světa bylo zapotřebí něčeho tak dramatického jako vtělení, ukřižování, vzkříšení a založení viditelné Církev, již náleží neomylnost?

Otázka plížící se za všemi těmito tématy je, jak se domnívám, je-li třeba brát transcendentní skutečnosti vážně. Je katolictví pouze jakousi symbolikou lidských zájmů, jež jsou stejně tak symbolizovány i v jiných náboženských tradicích? Je jeho základní funkcí pomáhat lidem vypořádat se s těmito zájmy? Má katolictví přivádět lidi k vespolečnému budování globálního habitatu pro lidstvo jako celek? Nebo snad skutečně nabízí zvláštní spojení s Bytostí Nejskutečnější, již se jakožto živočichové rozumoví prostě musíme zaobírat a klást ji na první místo? Katolické odpovědi se zdají být samozřejmé, ale podle všeho jim lidé nevěnují žádnou pozornost.

Cesta ke svatosti

Měl bych poznamenat, že viditelné sklonky, ať jsou jakkoliv působivé, nejsou jedinými věcmi, na nichž záleží. Věřit něčemu takovému by se za „katolictví“ dalo považovat jen stěží. Mnohem více záleží na tom, že existují lidé, pro něž Bůh opravdu je tou Nejskutečnější Bytostí. Takovými lidmi jsou svatí, kteří předčí církevní představené, učence, komentátory a většinu ostatních. Pokoušet se stát se katolíkem znamená snažit se je následovat. Svatí si občas mohou postěžovat na poměry v Církvě – přetvářku, korupci, podřízenost světské moci a světským zájmům –, ale tyto poměry pro ně nejsou tím nejpodstatnějším. Tím nejpodstatnějším je to, co je nejskutečnější, a od toho Církev a ti, kdo milují Boha, nemohou být nikdy odděleni. Jejich příklad bychom si měli vzít k srdci.

James Kalb

<http://www.crisismagazine.com>

Přeložila Kateřina Kutarňová
(Mezilitulky redakce)

James Kalb, právník a spisovatel žijící v New Yorku, autor *Tyranie liberalismu*

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Islám a svoboda náboženství

Dva přátelé, filosof a nefilosof, tentokrát diskutují o tom, zda je islám slučitelný s náboženskou svobodou a demokratickým zřízením.

F: Minule jsem ti ukázal, že odmítání ideologie multikulturalismu neznamená popření spravedlivého respektu příslušníků jiných kultur.

N: To již chápu a přiznám se, že mě to uklidňuje. Nesnáším nesnášenlivé lidi. Skoro jsem tě již radil k těm, kdo stále straší hrozbou islamizace naší země. To je samozřejmě nesmysl a tyto přehnané obavy vyvěrají z iracionálního strachu a z neznalosti islámu. Jsem skutečně rád, že k takovým lidem nepatříš.

F: Asi tě moc nepotěším. I já se obávám rostoucího vlivu islámu v Evropě i v naší zemi. Dokonce si myslím, že se jedná o extrémně vážnou hrozbu.

N: Copak nejsi zastáncem náboženské svobody? Kdysi jsi mi přece řekl, že s ní nemáš absolutně žádný problém. Neměl bys proto mluvit o nebezpečí, když jde pouze o projev tohoto základního lidského práva. Náboženská svoboda zaručuje každému nárok na hledání, přijetí a hlásání svého náboženského přesvědčení. Když chtějí být muslimové viditelně přítomni v naší společnosti, na našich školách, když touží šířit svoji víru apod., jednájí ve shodě s právem na svobodný projev vlastního názoru. Ti, kdo jim v tom chtějí zabráňovat, nepochopili samotné základy demokracie.

F: Toto právo nikomu neupírám. Myslím si však, že islám je s demokracií neslučitelný a že se jedná o ideologii, jež vnitřně rozrušuje svobody, které jsou každému občanovi zaručeny demokratickou ústavou.

N: Jak jsi na to přišel? No jasně, chceš poukázat na násilné skutky některých muslimů a na jejich základě pak hodnotíš islám jako takový. To jsi ovšem na štíru s elementární logikou. Snad nechceš tvrdit, že podle pár extremistů máme soudit o samotné podstatě islámu. Ti naopak

Alfred Dehodencq: Poprava za odpad od islámu (1860)
Foto: Wikimedia Commons

Islám je s demokracií neslučitelný. Jedná se o ideologii, jež vnitřně rozrušuje svobody, které jsou každému občanovi zaručeny demokratickou ústavou.

pravý islám zrazují. Ne všichni muslimové páchají násilné činy. Bezpochyby je zde určitý, a já bych řekl zanedbatelný počet muslimů, kteří by chtěli omezovat naše svobody. Neházej je do jednoho pytle s umírněnými vyznavači tohoto náboženství. Nedělej z něj agresivní učení. I někteří křesťané by si přáli, aby společnost tancovala podle jejich not. Nebo snad přece jen patříš k těm netolerantním bláznům, kteří mají islám za ztělesněné zlo?

F: Opravdu není dobré hřešit proti elementární logice. Je potěšující, že hodláš ctít její zásady. Činiš to však jen slovy, ne svým myšlením. Stačí se zastavit nad logikou tvého uvažování. Vycházíš z tohoto předpokladu: jen někteří muslimové páchají násilné skutky, tedy islám jako takový není špatný a násilný, neboť není možné falešně zobecňovat. Teď si dosad místo „muslimové“ „nacisté“ – jen někteří nacisté páchali násilné skutky, proto nacismus jako takový není špatný a násilný, neboť nelze falešně zobecňovat.

N: Ty jsi snad zešílel! Srovnáváš islám s nacismem? S tebou se nedá vůbec bavit. Netušil jsem, že jsi až takhle extremistický!

F: Uklidni se. Jen se zamýšlím nad logikou tvé argumentace. Vždyť víš, že ne všichni nacisté fakticky zabíjeli druhé. Byli to mnohdy vzdělaní lidé a nikdy se násilně neprojevovali. Jen akceptovali nacistickou ideologii, o níž často ani nebyli dobře informováni. Nemůžeš je házet do jednoho pytle s nacistickými vrahy. A přesto určitě neřekneš, že z toho plyne neškodnost nacismu. Tady vidíš, že tvá argumentace je nepřijatelná. Nejsem to já, kdo je na štíru s elementární logikou.

N: Dobře, uznávám to. Zároveň je ale zřejmé, že z toho neplyne ani závěr o zavadnosti islámu. Jen to, že tímto způsobem prostě nelze platně poukazovat na jeho mírumilovnost. Vysvětlí mi tedy, proč si myslíš, že aplikace svobody náboženství na islám není správná.

F: Islám není jenom náboženství. Je to také politická ideologie. K podstatě islámu patří, že z principu nerozlišuje a nechce rozlišovat sféru náboženskou od sféry politické.

N: No prostě jiný přístup, než na jaký jsme zvyklí. Proč by nám to mělo vadit?

F: Protože to má naprosto nepřijatelné důsledky. Mám tady jednu dobrou *Ency-*

klopedii politického myšlení. Poslouchej, jak je v ní definována politika: „Politika je proces, v němž skupina lidí, jejichž názory a postoje jsou rozdílné, dosahují kolektivních rozhodnutí, která jsou považována za závazná a jsou prosazována jako normy společného jednání.“ Považuji to za přiměřené vystižení toho, jak my Západané rozumíme politice.

N: Co to má společného s tématem naší diskuze?

F: Těmi kolektivními rozhodnutími jsou většinou zákony, které vydává zákonodárná autorita. Takové normy jednání jsou závazné, a pokud se proti nim proviníš, podléháš sankcím. Politická autorita rovněž disponuje represivními složkami, jako je třeba policie, která může zasáhnout proti všem, kdo zákony nerespektují. V islámu je to díky uvedenému nerozlišení tak, že zákon náboženský je zároveň zákonem „politickým“ – jeho dodržování je vynutitelné silou. Křesťanství sféru politickou a náboženskou odděluje, a proto odmítá zajišťovat respekt svých norem cestou represí. Žádný křesťan si z tohoto důvodu nemůže přát, aby se křesťanství politizovalo, aby se ustavil křesťanský stát, aby v něm bylo dovolené vynucovat silou křesťanský názor a životní postoj. To by bylo hrubým znásilněním svobody člověka a pošlapáním práva na náboženskou svobodu. Platí tedy pravý opak toho, co jsi řekl: kdo brání šíření islámu na veřejnosti, na školách, je ob-

hájcem náboženské svobody a obráncem demokratických hodnot.

N: Opravdu je výpadek rozlišení mezi měrem náboženským a politickým tak fatální? Nepřeháníš? Vždyť podle té definice musí politika spočívat na kolektivních rozhodnutích. Nedokážu si představit, že by se u nás politikové shodli na prosazování islámského práva ve společnosti.

F: Stačí, že budou tolerovat jeho uplatňování v rámci komunit, které žijí na našem území. To je první krok k uznání jeho rovnoprávnosti s naším právním řádem. Svobodné šíření islámu pak může vést k tomu, že se oblast platnosti jeho práva bude rozšiřovat. Vynutitelnost jednání v souladu se spravedlivými zákony vydanými legitimní politickou autoritou je požadavek přirozeného práva. Pokud bys ale takto chtěl na lidech vynucovat respekt zákonů náboženských, dopustil by ses zločinu proti jejich právu na svobodný názor a znásilnil bys jejich náboženskou svobodu. Islám nemůže jinak než vynucovat své požadavky silou, nemá v povaze vyčlenění politické sféry jako autonomní, na náboženství nezávislé činnosti. Považuje to jednoduše za herzi. Nemůže se smířit s tím, že někdo myslí a žije jinak, než jak to stanoví jeho zákony. Představuje extrémní hrozbu pro naše svobody. Kdo popírá uvedený rys islámu, uniká mu radikalita této víry, která tolik přitahuje i mnohé západní lidi kvůli jejich duchovní vyprahlosti.

N: Je to na mě dost těžké. Nemůžeš to říct jinými slovy?

F: Politická organizace společnosti je spojená s možností legitimního použití síly proti narušitelům společenského řádu. Náboženství, které neuplatňuje své nároky mimo politickou oblast, nýbrž vstupuje do ní a upravuje základní společenské vztahy podle svých požadavků, přebírá nutně kompetence nejvyšší politické autority včetně legitimacy aplikace síly proti těm, kdo se jim nepodvolí.

N: Zase mám o čem přemýšlet. Máš-li pravdu, pak by to měnilo můj pohled na mnohé diskuze o hrozbě islamizace naší společnosti. Každé chlácholení a rozptylování obav by se tříštilo o skalisko nerozlišení politiky a náboženství v islámu. To se zdá být skutečně zásadní negací práva na náboženskou svobodu.

F: Proto snad již nahlížíš, že obava z islámu není strachem z neznámého, nýbrž z toho, co známe až příliš dobře. My starší jsme totiž na vlastní kůži zakusili, jaké je to žít v režimu, v němž se trestají „nesprávná“ přesvědčení a „diverzní“ postoje. Nechci, aby se něco takového znovu opakovalo.

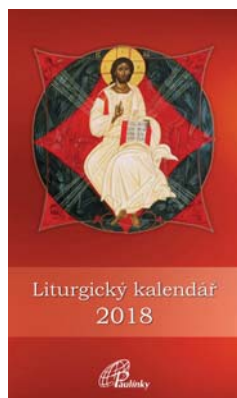
Roman Cardal

PhDr. Roman Cardal,
Ph.D., filosof. Přednáší
na vysoké škole CEVRO
Institut a spolupracuje
s Občanským institutem

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Kapesní diář na rok 2018

Církevní i občanské svátky, odkazy na denní modlitbu církve a na liturgické texty, místo na poznámky. Do liturgických období roku vás uvedou myšlenky papeže Františka. *Plastové desky v barvě modré a bordó. Brož., 144 s., 90 Kč*

Liturgický kalendář 2018

Praktické vydání na cesty, liturgické doby barevně odlišený. Obsahuje modlitby na přímluvy evangelistů a také popis metody lectio divina. *Brož., 64 s., 48 Kč*

Stormie Omartianová: Síla modlitby za vaše dospělé děti

I když děti dospějí a odejdou z domu, rodičovské povinnosti tím nekončí. Zdá se, že odteď můžete dělat vše, o čem jste snili, a kvůli výchově dětí jste na to dosud neměli čas. Přesto však zůstáváte rodiči, kteří mají o své děti starost i nadále, takže úkol modlit se za své potomky trvá dál. *Brož., 280 s., 269 Kč*

Jak to vidí Dan Drápal

Zdařilý Rodinný přítel

Je to film o lidských charakterech a o vážném morálním dilematu, které je věrohodné a v reálu představitelné. A světe div se, muži se v tomto filmu chovají jako skuteční chlapi.

Do kina chodím zřídka. Jsem totiž přesvědčen o tom, že to, co do sebe vpouštíme (tj. na co se díváme, co posloucháme a co opakujeme), určuje naše nitro. Rovněž věřím, že ve mně přebývá Duch Svátý, a nechci Ducha Svatého, který ve mně přebývá, vystavovat nějaké nečistotě. Když předem vím, že film bude plný násilí nebo sexuálních scén, ani neuvažuji, že bych na něj do kina zašel. Odejít z kina během promítání je sice možné, ale vyžaduje to zpravidla větší rozhodnost než odložit knihu, kterou jsem rozečetl, ale po čase jsem zjistil, že mě nijak nepřiblíží ani k Bohu, ani k mým bližním.

Na druhé straně nechci být zákoníkem. Víím, že sice nejsme ze světa, ale žijeme ve světě, a chceme-li zvěstovat evangelium, je dobré vědět, čím žijí a jak přemýšlejí lidé, kterým chceme dobrou zprávu předat. A tak čas od času do kina zajdu.

Když jsem viděl a četl reklamy na film *Rodinný přítel* (první film trilogie *Zahradnictví*), nezaznamenal jsem žádný negativní signál. (Takovým signálem pro mě byly námitky některých sekulárních kritiků vůči filmu Masaryk. Jednak je tam několik historických fabulací, a především souložící hlavní postava filmu. Ne, na ten film nepůjdu.)

Film *Rodinný přítel* předčil mé očekávání a příjemně mě překvapil. Devět desetin děje se odehrává za války, v Protektorátu. Film dokáže naznačit děsivou atmosféru (při zatýkání odbojářů), nicméně jediná krev, která ve filmu teče, je krev zabíjené vánoční husy, a ani její „poprava“ se neděje v přímém přenosu. A konečně není ve filmu jediná sexuální scéna, ačkoli se jedná o film o hlubokých lidských citech. Na tento film byste mohli vzít i děti.

Nebudu vám prozrazovat zápletku. Řeknu jen to, že je to film o lidských charakterech a o vážném morálním dilematu, které je věrohodné a v reálu představitelné. A světe div se, muži se v tomto filmu chovají jako skuteční chlapi. Jaký to div v době, která muže líčí zpravidla jako slabochy, sobce nebo směšné figurky a která i na velikanech musí najít nějakou skvrnu, prý aby nám připadali „lidštější“. Ano, muži se chovají statečně, nadto neokázale, bez jakéhokoli zbytečného patosu. Ve filmu je i jedna negativní postava, Marie, švagrová hlavní hrdinky filmu Vilmy (tu hraje jako obvykle výborná Aňa Geislerová). Typická česká závistivá a sobecká matrona, vylíčená ovšem velmi věrohodně a rovněž bez patosu (který by v tomto případě musel

být negativní). Skvěle ji zahrála Sabina Remundová.

Je-li ve filmu něco poněkud umělého, pak snad to, že se téměř celý odehrává v kulisách nádherných funkcionalistických budov. To ale nevádí; trochu to navozuje atmosféru třicátých a čtyřicátých let minulého století. Nedostatek potravin při oslavě Vánoc roku 1944 je jen naznačen. Bez vyhrocených scén je pojat i příchod Rudé armády. Rudoarmějci v tomto filmu nikoho neznásilní, děti si s nimi hrají, jen scéna, kdy se ruský voják s kamennou tváří projede na koni uklizným bytem v přízemí funkcionalistické vily naznačí, že kulturní šok mohl být i dosti silný. Ale i tato scéna končí bez následků.

Není to film akční, není to detektivka, není to komedie, není to film historický. Ano, je to film psychologický. A velmi zdařilý – už teď se těším na pokračování. Druhý díl má přijít do kin v září tohoto roku. Od filmu *Kawasakiho růže* (od stejných autorů, scenáristy Petra Jarchovského a režiséra Jana Hřebejka, natočeno v roce 2009) jsem takhle dobrý český film neviděl. (Ano, přijímám námitku, že tak často do kina zase nechodím.)

Dan Drápal
publicista

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

Misionář ve Středoafričské republice a známý duchovní autor P. Vojtěch Kohut OCD dostal onehdy otázku, co dělat, když nastanou v modlitbě potíže. A dal pozoruhodnou odpověď: „Už středověký mystik Johann Tauler zjišťoval, že ti, kteří vedli po léta náboženský život, propadají mezi čtyřicátým a padesátým rokem života duchovní omrzelosti, únavě či krizi. **Je únava ve víře něco, co křesťana dříve či později potká podobně jako krize středního věku? O takovém ‚poledním démonu‘ hovoří již otcové pouště,** kteří vyzorovali, že v tomto období v člověku ochabují duchovní síly, jako za poledního horka. Připadá mi, že když se duchovní omrzelost či únava ve víře objeví právě v tomto období života, je prostě součástí krize středního věku, neboť ta většinou zasáhne člověka v celé jeho existenci. Výjimečně se stává, že se krize středního věku na duchovní úrovni příliš neprojeví, ale odvážím se tvrdit, že latentně bude přítomná vždy. Ovšem krize duchovního života nebo, chcete-li, vyprahlosti, se mohou objevit i jindy, a jistě i vícekrát za život.“ Pravda, není to přímo konkrétní odpověď, spíše pojmenování stavu, který se dříve nebo později v lidském životě může objevit, jiný P. Vojtěch (Kodet) jednou řekl, že „modlitba vyžaduje lásku i návyk. Modlit se máme s důvěrou dítě-

te, v upřímnosti srdce, vytrvale a věrně.“ Ano, tudy vede cesta.

Podle rakouského deníku *Die Presse* má svět militantního jezuitu. Má jím být Henri Boulad, profesor teologie, přední katolický myslitel a bývalý šéf egyptské křesťanské charity. Důvodem jsou jeho varování Západu, aby nepodceňoval pravou podstatu islámu. Tvrdí, že **Evropa islámu nerozumí správně a to jí přináší**

Koláž: mimi

obrovská nebezpečí. „Boulad je velice kritický k dnešní podobě mezináboženského dialogu, který označuje za lživý a neupřímný,“ citoval jeho slova týdeník *Reflex*. V souvislosti s vystoupením premiéra Viktora Orbána na Budapeštském demografickém fóru na konci května tohoto roku, které bylo opět potvrzením toho, že maďarská vláda neotevře balkánskou cestu imigrantům a bude politickou

a ekonomickou migraci nemilosrdně potírat, je pozoruhodné, že právě otec Henri Boulad jako výraz podpory této maďarské strategie, vymykající se struktuře diktátu EU, požádal o maďarské občanství a velmi rychle ho s radostí obdržel. „Je přesvědčen, že Západ a Vatikán podceňují hrozbu, kterou pro Evropu představuje muslimská imigrace a šíření islámu,“ uvedl autor textu Lukáš Lhoťan slova Henriho Boulada.

Po útoku v Manchesteru se objevily „obvyklé“ reakce vrcholných politiků světa. Jeden v našich médiích nepominutý se ale z fazóny patosu silných slov o tom, že „se nevzdáme teroristům“ (a budeme bezbranní bojovat tím, že budeme pokračovat v imigrační politice) vymkl. Byla to slova polské premiérky Beaty Szydło: „Polsko se nesmíří s žádným vydíráním od Evropské unie, **nebudeme se podílet na šílenství bruselských elit,**“ řekla šéfka konzervativní vlády během parlamentní rozpravy. Obvinila liberální opozici, že se snaží Polsko zničit tím, že podporuje migrační politiku EU a dokonce „postupuje ruku v ruce s těmi, kteří pozdvihli tuto zbraň proti Evropě, proti nám všem!“ Ovšemže – taková silná slova nezůstala bez odezvy. Opozice hodlá požádat etický výbor, aby za své „ostudné a ohavné“ vyjádření byla paní premiérka potrestána.

-zd-

4. 6. Ne	Slavnost Seslání Ducha Svatého
Sk 2,1–11, Žl 104, 1 Kor 12,3b–7.12–13, Jan 20,19–23	11. 6. Ne	Slavnost Nejsvětější Trojice
Ex 34,4b–6.8–9, Dan 3,52–56, 2 Kor 13,11–13, Jan 3,16–18
5. 6. Po	Památka sv. Bonifáce, biskupa a mučedníka
Tob 1,3; 2,1a–8, Žl 112, Mk 12,1–12	12. 6. Po	sv. Jan z Fakunda OSA, kněz
2 Kor 1,1–7, Žl 34, Mt 5,1–12
6. 6. Út	sv. Norbert, biskup
Tob 2,9–14, Žl 112, Mk 12,13–17	13. 6. Út	Památka sv. Antonína z Padovy, kněze a učitele církve
2 Kor 1,18–22, Žl 119, Mt 5,13–16
7. 6. St	sv. Robert, opat OCist
Tob 3,1–11 a.16–17a, Žl 25, Mt 12,18–27	14. 6. St	sv. Anastáz OSB, kněz a mučedník
2 Kor 3,4–11, Žl 99, Mt 5,17–19
8. 6. Čt	sv. Medard, biskup
Tob 6,10–11; 7,1.9–17; 8,4–9a, Žl 128, Mt 12,28b–34	15. 6. Čt	Slavnost Těla a krve Páně
Dt 8,2–3.14b–16a, Žl 147, 1 Kor 10,16–17, Jan 6,51–58
9. 6. Pá	sv. Efrém Syrský, jáhen a učitel církve
Tob 11,5–17, Žl 146, Mk 12,35–37	16. 6. Pá	sv. Benon (Zbyněk), biskup OSB
2 Kor 4,7–15, Žl 116B, Mt 5,27–32
10. 6. So	sv. Maxim, mučedník
Tob 12,1.5–15.20, Tob 13, Mk 12,38–44	17. 6. So	Památka sv. Aloise Gonzagy, řeholníka SJ
2 Kor 5,14–21, Žl 103, Mt 5,33–37

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Redakční rada: PhDr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.